

COLUMN 45 – ONSTERFELIJK MOOI. NATUUR OP BEGRAAFPLAATSEN

Voordat ik een volgende column mijn mening ga ventileren over lyofilisatie en resomeren, wil ik het toch eerst nog eens hebben over natuurbegraafplaatsen. Even nog voor de duidelijkheid: ik heb niks tegen een enkele natuurbegraafplaats voor degene die hiervoor weloverwogen en met aandacht voor de nabestaanden kiest. Ik heb iets tegen achter een hype aanlopen. Vooral als er een markt gecreëerd wordt omwille van de centen. Omwille van "jouw geld wil ik mijn broekzak hebben".

Als we zorgen voor natuur op begraafplaatsen (en dat is er gelukkig al veel, maar niet genoeg!), dan hebben we groene begraafplekken die met recht onsterfelijk mooi genoemd mogen worden. Dan hebben we met één klap de overduidelijke meerwaarde van begraafplaatsen te pakken. En daar hebben we helemaal geen natuurbegraafplaatsen voor nodig. Nog voor geen meter.

Wat is dat nou 'opgaan in de natuur' waar men zo graag mee schermt. Wat denkt u dat er met u gebeurt als u begraven wordt op een gewone begraafplaats? Inderdaad, u gaat gewoon op in de natuur. Uw lichaam vergaat op volkomen natuurlijke wijze via een biologisch proces (geen wormen en maden) tot stof. Precies hetzelfde als op een natuurbegraafplaats gebeurt. Daar vindt echt niks anders met uw lichaam plaats.

Nadeel van een natuurbegraafplaats: u raakt in vergetelheid, uw naam staat niet te lezen, hooguit op een plaatje op een boom. En je bent immers pas echt dood als je wordt vergeten. U sterft in alle opzichten. U gaat 'op in de natuur', bedoelt men dat?

Zo wil ik in ieder geval niet meteen na mijn dood in de vergetelheid verdwijnen. Voor eeuwig hoef ik niet te blijven bestaan, eeuwige grafrechten zijn dan ook niet aan mij besteed. Maar men mag zich mij op de een of andere manier herinneren, voor hetzelfde aantal jaren dat ik heb geleefd.

Hoelang dat zal zijn weet ik niet, maar voorlopig is dat al 69jaar. Zet mijn naam maar op een grafteken ... immers *voor wie ik liefheb wil ik heten.* (dichtbundel Neeltje Maria Min)

Voordeel van een gewone begraafplaats: uw graf en uw naam blijven behouden voor een langere (meestal zelf te bepalen) periode. U wordt herinnerd, u bent in dat opzicht niet dood, u bent een beetje onsterfelijk.

Natuurlijk moet u ook op een gewone begraafplaats grafrechten betalen, ook voor een verlenging, maar alles heeft zijn prijs. En die begraafplaatsen zijn hun prijs meer dan waard. Vele begraafplaatsen dan, niet allemaal.

We hebben het hierbij even niet over die griezelige groen- en boomloze stenige fantasieloze uniforme mislukkingen die er ook zijn. Je weet wel, die begraafplaatsen die zo clean en efficiënt mogelijk zijn ingericht en waar u niks mag en waar het onderhoud eigenlijk niks mag kosten. Anders dan op een natuurbegraafplaats, maar toch.

Als het zo'n cleane begraafplaats financieel slecht gaat, dan snap ik dat wel. Daar wil je niet liggen als het niet hoeft. Als ik dáár zou moeten liggen dan zou zelfs *ik* nog voor een natuurbegraafplaats kunnen kiezen... Maar gelukkig hóef ik daar niet te liggen en u ook niet.

Ik kies voor de meerwaarde, precies dié waarden waar De Terebinth pal voor staat. Bijvoorbeeld zo eentje waar wij ons graf hebben gereserveerd (zie foto's). Of eentje met zo'n groene natuur als we laatst onder andere in Wiesbaden zagen (zie foto's).

Puur natuur met als meerwaarde een prachtig park met prachtige monumenten en beelden, maar waar ook de 'gewone' graftekens in een omgeving staan waarvan je kunt zeggen: paradijselijk. Hoe groen wilt u het hebben?

Ik roep alle begraafplaatsbeheerders op om er iets moois van te maken. Dat moet u kunnen, dat moet u doen! U moet ervoor zorgen dat uw begraafplaats aantrekkelijk is, dat men er 'graag' wil liggen en dat men er bij leven alvast wil vertoeven en de nabestaanden dat ook willen na de dood van een geliefd persoon. Hoe groen wil de klant het hebben?

U moet zich onderscheiden van natuurbegraafplaatsen, met monumenten die meer bieden dan alleen die glimmende golfjes, met bloemen, met bloeiende struiken, met groen, gá voor die meerwaarde! Doe er iets voor!

Kijk eens naar die krantenartikelen over natuurbegraafplaatsen. Er staat gewoon dat de opbrengst wordt gebruikt voor onderhoud van het landgoed en het landhuis. Waar je de doden al niet voor kunt gebruiken. Je noemt het 'natuurbegraafplaats' en je ziet er niks meer van, geen enkele last meer van het graf voor het verdiende geld, geen omkijken meer naar. Klaar. Geld voor het landgoed.

Dat kunt u toch ook? Geld voor uw begraafplaats.

Duurzaam begraven? Dat kan ook op een gewone begraafplaats.

Maak iets van uw begraafplaats, ú heeft (om met de woorden van Marie-Louise Meuris te spreken) goud in handen, u weet dat een begraafplaats er ook en vooral is voor de nabestaanden en niet alleen een plek waar we onze doden achterlaten.

Weet u nog dat een aantal jaren geleden Meneer Holdorp (Comité van Waakzaamheid) opstond, die zich boos maakte over gevonden botjes op begraafplaatsen?

Dat heb ik nooit zo goed begrepen. De plaats bij uitstek waar je de kans loopt gelegitimeerd een botje tegen te komen is immers op een begraafplaats en nergens anders. Dus dat is geen ramp. Maar straks dan op al die natuurbegraafplaatsen? Moeten we daar ook botjes tegen gaan komen?

Ik lees zelfs dat u, de beheerders = gemeentes de initiatieven tot natuurbegraafplaatsen toejuicht. Waarom als ik vragen mag? Wilt u ervan af? Nee, toch? U gaat het toch niet opgeven? Er zijn kapers op de kust en u legt het hoofd in de schoot? U geeft het op, sterker nog, u geeft het vrijwillig uit handen?

Zorg voor onze doden en zorg voor de nabestaanden, dames en heren beheerders! Zorg dat doden èn levenden er rust vinden, een begraafplaats met ruimte voor natuur is paradijselijk, onsterfelijk mooi.

FOTOREPORTAGE: KIJK EN VERGELIJK

(Foto's genomen op begraafplaatsen in Wiesbaden, Zürich, Vaduz, Boedapest, Eindhoven, Leende en Waalre)

Natuurbegraafplaatsen? Of natuur op begraafplaatsen?
Kijk eens naar deze foto's en zie hoeveel natuur er is: hoe groen wil je het hebben?
Zo groen is het niet eens op de meeste natuurbegraafplaatsen.

Natuur op begraafplaatsen kan ook bij kleine gewone grafmonumenten.

En het kan ook in Nederland (Eindhoven, St. Catharinakerkhof).

Als je bloemen toestaat, dan zou je zelfs een eentonig grafveld ('granieten golfjes') nog aantrekkelijk kunnen maken.

Ga je alleen maar voor efficiëntie en is de begraafplaats een sluitpost op je begroting en heb je de visie "het mag niks kosten", dan krijg je de begraafplaats die je verdient.
Wie wil hier eigenlijk liggen?

Als je dit ziet, dan snap je wel waarom het de begraafplaatsen in Nederland niet allemaal goed gaat en waarom de lobby voor natuurbegraafplaatsen een succes wordt.

BEGRAAFPLAATSBEHEERDERS, DOE ER IETS AAN, HET LIGT IN UW HANDEN!!!

